

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Кафедра англійської мови

Дипломна робота
магістра

з теми: **«ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ НАВЧАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ
ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
УЧНІВ ЗЗСО»**

Виконавець: здобувач другого
(магістерського) рівня вищої освіти
групи Ang1-M22
спеціальності 014 Середня освіта
(Мова і література (англійська))
Шикало Катерина Василівна

Керівник: **Сліпачук Н.М.**,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри германських мов
і зарубіжної літератури

Рецензент: **Крук А.А.**,
кандидат філологічних наук,
старший викладач кафедри іноземних
мов

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. ОСНОВНІ ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	8
1.1. Лексична компетенція. Психолого-педагогічні основи формування лексичних навиків.....	8
1.2. Методологічні основи вивчення лексики англійської мови в ЗЗСО	16
Висновки до розділу I	24
РОЗДІЛ II. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ.....	27
2.1. Компетенція вчителя іноземної мови в сфері використання інформаційно-комунікаційних технологій	27
2.2. Онлайн-інструменти для вивчення лексики на уроках англійської мови	33
Висновки до розділу II.....	41
РОЗДІЛ III. ЗАСТОСУВАННЯ ОНЛАЙН-ІНСТРУМЕНТІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ЛЕКСИЦІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ЗЗСО	45
3.1. Діагностика початкового рівня засвоєння учнями лексики при вивченні англійської мови.....	45
3.2. Застосування Інтернет-ресурсів під час вивчення нової лексики на уроках англійської мови	55
3.3. Оцінка результатів засвоєння учнями лексичної компетентності при використанні Інтернет-ресурсів (контрольний етап)	63
Висновки до розділу III.....	68
ВИСНОВКИ.....	73
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	82
ДОДАТКИ	90

ВСТУП

В сучасному освітньому середовищі, яке стрімко трансформується під впливом технологічних інновацій, питання формування лексичної компетентності учнів стає особливо актуальним та стратегічно важливим. Запровадження сучасних навчальних матеріалів стає необхідністю для ефективного вивчення мови та розвитку словникового запасу учнів загальноосвітніх закладів.

Дане наукове дослідження присвячене вивченню можливостей та впливу використання цифрових інструментів, мультимедійних ресурсів та інноваційних методик на процес формування лексичної компетентності учнів. Розгляд використання сучасних засобів навчання є важливим аспектом для покращення якості освіти та підготовки учнів до викликів глобального інформаційного суспільства.

Актуальність дослідження. Процес глобалізації, зростання ролі спілкування, розвиток багатомовності та інші тенденції, пов'язані з необхідністю оволодіння іноземними мовами, загострюють проблему відповідної спрямованості підготовки учнів. Зокрема, все більше уваги приділяється вивченню іноземних мов, оскільки в процесі спілкування іноземною мовою ключовим є знання іншомовної лексики та її повноцінне використання.

Методика формування володіння іноземною мовою є предметом дослідження Н. Бориско, Т. Кияк, С. Ніколаєвої, Л. Павлової та ін. Проблему засвоєння лексики англійської мови досліджували В. Бухбіндер, Н. Гез, С. Смоліна, О. Соловова, С. Шатілов та ін. А. Сіземіна запропонувала методику розвитку лексичних здібностей на основі мотиваційного навчання, а Ю. Давидова запропонувала поняття «лексичні компетентності» на поглиблених рівнях володіння іноземною мовою.

Лексичний і граматичний склад будь-якої мови є її основою. Тому лексичний запас є важливою складовою іншомовної комунікативної

компетентності, яка спрямована на формування здатності успішно вирішувати завдання взаєморозуміння та взаємодії з користувачами мови, що вивчається, відповідно до мовних норм і культурних традицій, умов прямого та непрямого контакту. Тому процес вивчення іноземної мови має бути спрямований особливо на систематичне накопичення та розширення лексичного запасу.

Нова українська школа має на меті не лише передавати знання, а й допомагати учням розвивати важливі життєві навички, а саме вміння вчитися критично мислити, вирішувати проблеми, працювати в команді, спілкуватися та навчати поводженню з інформацією, бути креативними. Розвиток життєвих навичок не обмежується окремими завданнями, а має цілісний характер і є основою для розвитку особистих ключових навичок. Вивчення англійської мови забезпечує послідовне та поступове набуття ключових лексичних кваліфікацій. З цією метою під час опрацювання навчального матеріалу програми вчителі мають опановувати різноманітні способи створення сприятливих умов навчання, віддавати перевагу особистісно-орієнтованому підходу, обирають сучасні технології, методи та прийоми.

Використання сучасних навчальних матеріалів, зокрема і інтеграція ІКТ в освітнє середовище є одним із ключових моментів модернізації української системи середньої освіти. У сучасному інформаційному суспільстві від учителя, а особливо іноземної мови, вимагається професійна підготовка, який має не лише володіти комп'ютерною грамотністю, а й уміти повноцінно та методично використовувати засоби інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні та навчальному процесі.

Особливу увагу вивченню концептуальної природи компетентнісних здібностей вчителів іноземної мови приділено в роботах зарубіжних вчених В. Браздейкіса, С. Яна, Дж. Равена, Б. Цванфельда, Л. Салганіка, Т. Сабалюскас Сабаліускас, Д. Рікен, Д. Букантате, К. Пукеліс, А. Кантосало, М. Спектор та ін.

Процес соціальної та освітньої інформатизації знайшов відображення в педагогічній літературі в країні та за кордоном. Використання засобів ІКТ у навчальному процесі особливо розглядали В. Беспалько, В. Биков, Р. Гуревич. В. Краснопольський, Л. Морська провели дослідження щодо використання ІКТ у процесі навчання іноземних мов. Це питання є актуальним і для вчителів-практиків, оскільки воно широко обговорюється на педагогічних конференціях та в організованих ЗМІ. Проте варто зазначити, що проблематика використання ІКТ для проведення уроків іноземних мов ще не до кінця розроблена в науковій літературі та все ще викликає науковий інтерес.

Освіта в Україні демонструє нові риси: комп'ютеризація навчального процесу спонукала людей до перегляду традиційних форм і методів навчання іноземних мов, з'явилися нові форми навчання. На відміну від традиційних методів, коли викладачі звикли давати певні знання і просити їх засвоїти, наразі застосовуються інтерактивні форми навчання, учні самі стають суб'єктами, відкриваючи шлях до отримання знань. У цьому випадку вчитель виступає як активний помічник, основна функція якого полягає в організації та мотивації навчального процесу учня. Сьогодні вчителям доводиться навчати нове покоління дітей, які від народження оточені сучасними технологіями, люблять їх і вміють ними користуватися, тому їм легше зануритися в процес навчання, навіть якщо вчитель говорить з ними англійською мовою. Англійська мова дає можливість учням продемонструвати свої предметні знання, технічні навички та художній талант.

Сучасні ресурси відкривають нові перспективи для вчителів іноземних мов, оскільки дають змогу розширити контекст навчальної програми, налагодити міжнародну співпрацю, організувати віртуальні мовні групи та спільноти, форуми та чати, надати сучасні та актуальні автентичні матеріали в різних формах – тексти, мультимедіа, потокове телебачення, подкасти, можливість спілкуватися з носіями мови через різні онлайн-системи тощо.

Актуальність проблеми дослідження, її недостатня теоретична і практична розробленість, потреби практики зумовили вибір теми дослідження «Використання сучасних навчальних матеріалів у процесі формування лексичної компетентності учнів ЗЗСО».

Мета дослідження: теоретично дослідити та емпірично вивчити використання сучасних навчальних матеріалів у процесі формування лексичної компетентності учнів ЗЗСО.

Завдання:

- визначити поняття лексична компетенція та психолого-педагогічні основи формування лексичних навиків;
- розглянути методологічні основи вивчення лексики англійської мови в ЗЗСО;
- дослідити компетенцію вчителя іноземної мови в сфері використання інформаційно-комунікаційних технологій;
- виявити онлайн-інструменти для вивчення лексики на уроках англійської мови;
- здійснити діагностику початкового рівня засвоєння учнями лексики при вивченні англійської мови;
- дослідити застосування Інтернет-ресурсів під час вивчення нової лексики на уроках англійської мови;
- оцінити результати засвоєння учнями лексичної компетентності при використанні Інтернет-ресурсів (контрольний етап).

Об'єкт дослідження: формування лексичної компетентності учнів ЗЗСО.

Предмет дослідження: використання сучасних навчальних матеріалів у процесі формування лексичної компетентності учнів ЗЗСО.

Теоретична значущість дослідження: аналіз та узагальнення теоретичних аспектів проблеми дослідження використання сучасних навчальних матеріалів у процесі формування лексичної компетентності учнів

ЗЗСО можуть використовуватись в подальшому для більш детального вивчення.

Практична значущість дослідження: отримані результати можуть використовуватись практичними психологами, соціальними педагогами у роботі для сучасних навчальних матеріалів у процесі формування лексичної компетентності учнів ЗЗСО. Основні висновки та практичні рекомендації дипломної роботи можуть бути застосовані в практиці для забезпечення дослідження специфічних методів та прийомів навчання дітей англійській мові.

У роботі використані такі методи: теоретичні – теоретико-методологічний аналіз проблеми, систематизація наукових літературних джерел, порівняння та узагальнення даних; емпіричні – використано методики з метою сучасних навчальних матеріалів у процесі формування лексичної компетентності учнів ЗЗСО; інтерпретаційні – для інтерпретації результатів та їх аналізу.

База дослідження: Володимирецький ліцей №1 Рівненської області.

Інформаційні джерела дослідження:

вітчизняні та закордонні видання з питання дослідження використання сучасних навчальних матеріалів у процесі формування лексичної компетентності учнів ЗЗСО;

матеріали періодичного друку – статті, ЗМІ для дослідження сучасних навчальних матеріалів у процесі формування лексичної компетентності учнів;

Інтернет-джерела – книги стосовно розробки заходів дослідження використання сучасних навчальних матеріалів у процесі формування лексичної компетентності учнів ЗЗСО.

Структура роботи: складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел.

ВИСНОВКИ

1. Лексична компетентність учнів – це комплексне особистісне утворення, сформоване на основі інтеграції відповідних знань, умінь, навичок, ставлень і досвіду, завдяки чому лексичні знання можуть бути застосовані в навчанні та мовній практиці, у різних видах мовленнєвої діяльності та ситуаціях. Чим сильніший лексичний запас учня, тим різноманітнішим і вправнішим буде його мовленнєва поведінка.

Основним показником знання іноземної мови є лексичні навички, тобто вивчення та засвоєння слів. Успіх у вивченні будь-якої мови ґрунтується на успішності вивчення та подальшого застосування мовних одиниць. Тому словникові навички слід розглядати як важливу частину змісту навчання іноземної мови, а формування лексичних навичок є метою вивчення лексичного матеріалу.

2. Середній шкільний вік охоплює два періоди: молодший підлітковий і старший підлітковий віки. В перший період учні більше втомлюються, у них з'являється роздратованість, тому вчитель не повинен збільшувати навантаження до кінця уроку, а під час уроку чергувати моменти роботи з моментами релаксації. У другий період учні проявляють самостійність, у них розвивається критичний підхід до вчителя, до його прийомів і форм навчання, тому вчителю не потрібно постійно контролювати учнів цього віку, так як в цей період з'являються перші спроби самовиховання. До учнів потрібно відноситися як до дорослих людей, не обмежувати їх самостійність та ініціативу. Суттєвими особливостями учнів підліткового періоду є великий контроль над власною діяльністю, самостійністю, критичність, розвиток самосвідомості, незалежність.

Загальним критерієм визначення рівня знання англійської мови є лексичний запас, яким володіє людина, як активний, так і пасивний. Тому вивчення лексики є критичним етапом вивчення мови. Вивчення мовної одиниці – завдання не з легких, а тому вимагає великих зусиль і правильного підходу.

Методиці навчання іноземної мови в середній школі властиві такі особливості: посилення значення пізнавальної спрямованості навчального процесу, принципів індивідуалізації та диференціації навчального процесу, опора на мову (ситуацію, фон) і візуальну наочність (документальність) у процесі вивчення іноземних мов зростає роль фото- та відеоматеріалів, колажів, таблиць, схем); посилення систематичного повторення, узагальнення та систематизації раніше вивченого мовного матеріалу; продовження вербальних очікувань при знайомстві з новими мовними явищами. буде скорочено; комунікативні навички говоріння, читання та письма збалансовані та взаємозв'язок між ними зміцнюється; вивчення іноземної мови здійснюється з використанням сучасних педагогічних та інформаційних технологій, таких як багаторівневе навчання, метод проєктів, навчання у співпраці, ІКТ.

Етапи засвоєння лексичного запасу англійської мови включають: перший етап – знайомство з новими словниковими одиницями. Другий етап – автоматизація знання нових лексичних одиниць. Основними видами вправ є рецептивно-репродуктивні та продуктивні комунікативні вправи, під час яких людина сприймає мовленнєвий зразок і виконує з ним певні дії (в усній чи письмовій формі) відповідно до сформованої мовленнєвої ситуації, виконуючи такі види вправ: мовленнєві (заміна, доповнення, розширення зразків; відповіді на різні типи запитань); самостійне використання лексичних одиниць у словосполученнях/реченнях; об'єднання мовленнєвих зразків у інтерпретаційні одиниці – діалог і монолог. Крім умовно-комунікативних вправ, у процесі засвоєння лексичних одиниць використовуються також некомунікативні вправи на засвоєння форми і значення лексичних одиниць, на засвоєння сполучності слів. Тести на лексичний запас дуже важливі.

Метод проєктів має особливий потенціал у формуванні словникових навичок учнів, оскільки він збагачує лексичний запас і пізнавально-мовленнєвий досвід учнів, забезпечує розвиток організаторських здібностей,

творчих здібностей, позитивного ставлення до комунікативно звучних і добре вимовлених слів.

3. Інформаційна компетентність – це та якість поведінки персоналу, яка забезпечує ефективний пошук, структурування інформації, адаптацію до специфіки навчального процесу та педагогічних вимог, постановку навчальних питань різними інформаційно-комунікаційними методами, вміле використання різноманітних інформаційних ресурсів, професійних засобів, готових виготовлено програмно-структуровані комплекси, що дозволяють проектувати розв'язки навчальних задач і практичних завдань, використовувати автоматизовані робочі місця для навчання працівників у навчальному процесі, регулярну самостійну пізнавальну діяльність, використання комп'ютерних і мультимедійних технологій, цифрову освіту в навчальному процесі. Ресурси збереження документів навчального закладу на електронних носіях. Інформаційна компетентність вчителя іноземної мови передбачає широке використання комп'ютерної техніки, електронних підручників, навчальних програм і креативних прийомів навчання. Вчителі повинні пройти необхідну підготовку, щоб розрізняти здібності учнів на основі особистих характеристик, мотивації, віку та психологічних особливостей. Інформаційні компетенції майбутнього вчителя іноземної мови включатимуть такі вміння: здійснювати пошук і відбір іншомовних Інтернет-ресурсів; критично оцінювати отриману інформацію; використовувати різноманітні пошукові системи та методи пошуку з навчальною метою; використовувати програмне забезпечення для створення авторських навчальних матеріалів в Інтернеті; використовувати синхронні та асинхронні методи мережевої комунікації у процесі вивчення іноземних мов, впроваджувати в навчальний процес сучасні Інтернет-технології. Слід також зазначити, що складові інформаційних можливостей не є статичними, а можуть змінюватися відповідно до появи та застосування нових і ще більш ефективних інформаційно-комунікаційних технологій. Отже, ці навички відображають інформаційні можливості фахівців у галузі викладання

іноземної мови на цьому етапі. Інформаційна компетентність вчителя формуються на етапі комп'ютерного навчання та під час професійної діяльності, що використовує інформаційні технології як засіб навчання, і розглядаються як аспект професійної зрілості.

4. На уроках англійської мови за допомогою комп'ютерів, мобільних пристроїв, смартфонів, планшетів можна вирішувати низку навчальних завдань, а саме: безпосередньо за допомогою Інтернет-матеріалів різного рівня розвивати навички та навички читання, удосконалювати навички аудіювання на основі реальних аудіотекстів, пісень, сюжетів фільмів; удосконалювати навички писемного мовлення; поповнювати лексичний запас (активний і пасивний) сучасною іншомовною лексикою, яка відображає певний етап розвитку культурних, соціальних і політичних структур народу; збагачувати культуру школярів, в тому числі про мовленнєвий етикет, особливості поведінки представників різних етнічних груп в умовах спілкування, а також культурно-традиційні особливості країни, де мова вивчається; вдосконалювати граматичні знання за допомогою онлайн-тестів; формувати постійну мотивацію учнів на уроках пізнавальна діяльність, розвивати навички глобального мислення, прищеплювати необхідність англійської мови для реального спілкування.

Існуючі комп'ютерні навчальні програми можна розділити на три основні категорії: програми, присвячені окремим частинам мовної системи (основне завдання таких програм — ознайомлення та активізація мовних форм і структур); програми, призначені для навчання видів мовної діяльності; контрольні програми, що забезпечують контроль за рівнем розвитку лексичний і мовленнєвих навичок.

Найширше поширення серед комп'ютерних курсів і програм англійською мовою отримали: «English for communication», «Професор Хіггінс. Англійська без акценту», «Англійська. Базовий курс», «Англійська. Шлях до досконалості», «English Course», «10000 Words», «Triple play plus in English», «English on holidays», «English Gold», «Hello, America!», «English

Platinum», «Oxford Platinum», «In & Around London», «Bridge to English», «Focus on Grammar» тощо. Ви можете вибрати матеріал з одного з наведених вище курсів майже на будь-яку тему та використовувати його як навчальний посібник у класі.

Дистанційне навчання було реалізовано під час коронавірусу та під час локдауну. Для цього використовуються декілька освітніх платформ: Zoom, Google Classroom. На онлайн-уроках використовують відеоуроки YouTube, власні відео, інтерактивні демонстрації, вправи, електронні підручники та інформаційні ресурси.

Використовують онлайн-сервіс Memrise для вивчення нової лексики; Readlang для зміцнення словникового запасу та граматики. Ще один сервіс Lang-8. Принцип italki подібний до попереднього Lang-8: люди збираються разом, але цього разу не для вдосконалення навичок письма, а для спілкування іноземною мовою.

Онлайн-платформа Quizlet — це інтерактивний сервіс, який представляє лексичний матеріал, створюючи набори флеш-карток, що містять слова та визначення, і групує їх у модулі, папки або уроки. Kahoot! - онлайн-сервіс для створення інтерактивних завдань. Дозволяє вчителям створювати тести, опитування та вікторини. За допомогою Kahoot вчителі можуть створювати вікторини та тести (правда чи хибність). Під час вивчення англійської мови учні мають можливість закріпити вивчений матеріал.

Тому сучасні технології у вивченні англійської мови підвищують ефективність навчання, учні мають доступ до нетрадиційних джерел інформації, підвищують ефективність самостійної роботи, надають абсолютно нові можливості для творчості та закріплення різноманітних навичок, що сприяє вдосконаленню розвивати лексичні знання та мовленнєві здібності.

5. Експериментальне дослідження проводилось в ЗЗСО серед учнів 6-го класу. Участь в дослідженні брали 30 учнів.

З метою визначення рівня лексичної компетентності учнів було проведено вхідний контроль. Учням було запропоновано виконати завдання для перевірки знань і правильності вживання лексичних явищ, які вивчалися: Roundtable (group work) – робота по колу; Your choice (твій вибір); Your birthday, line up (лінія); Tags; Enriching Vocabularies; Sort these words into four groups (Topic "Travelling"); Match the phrases with their Ukrainian equivalents.; Хто більше? (Group work); A long sentence; My friend's portrait (group work); Inside / outside circle; Підбери слово; Free writing (Вільне письмо).

Оскільки зараз у школах використовується 12-бальна система оцінювання, відповіді учнів оцінювали в діапазоні від 1 до 12 балів, на основі чого ми пропонуємо наступну шкалу оцінювання освітнього рівня: високий (12-10 балів), задовільний (9-7 балів), середній рівень (6-4 бали), низький рівень (3-0 балів).

Отже, високий рівень засвоєння учнями лексики при вивченні англійської мови наявний у 17% учнів. Учень знайомий з лексичними явищами, правильно вживає їх як в усній, так і в письмовій формі, правильно пише слова, добре засвоює новий матеріал. Задовільний рівень проявляється у 33%. Учень достатньо орієнтується в лексичних явищах, не завжди правильно застосовує їх як усно, так і на письмі, не завжди правильно пише слова, не так швидко, але задовільно засвоює нову тему. Середній рівень засвоєння учнями лексики при вивченні англійської мови наявний у найбільшій кількості, а саме 43% досліджуваних. Учень досить важко орієнтується в лексичних явищах, не завжди правильно вживає їх як в усному, так і в письмовому мовленні, допускає досить багато орфографічних помилок, досить важко вивчати новий матеріал. Низький рівень притаманний 7% досліджуваних. Ці учні майже не орієнтуються в лексичних явищах, неправильно вживає їх як в усній, так і в письмовій мові, допускає багато орфографічних помилок, важко засвоюють новий матеріал.

6. Що стосується системи запитань середньої школи, то одним із основних типів вправ можуть бути вправи, що формують знання нових

лексичних одиниць із денотативного значення нової одиниці лексики та навичок рецепції при прослуховуванні записів. Прикладом такого типу практики може бути: учні слухають і повторюють нові лексичні елементи. Далі з'єднують досліджувану лексичну одиницю до зображення (лексична компетенція — places in town вимова тематичної лексики).

Щоб закріпити вивчену лексику, учні середньої школи можуть використовувати програми Lucidchart і Mindmaster для створення відповідних інтелект-карт на основі вивченого словника. Окрім вивчення підручників, вчителі також можуть проявляти ініціативу у виконанні завдань «Places of interest in London» за допомогою додатка LearningApps.

Щоб закріпити вивчений лексичний запас, використовуємо додаток для інтерактивних ігор Duolinguo (вчитель вибирає тему: «Місця» та «Об'єкти»).

Наступний тип вправ спрямований на вивчення лексики з теми «Prepositions of place». Учні мають читати та перекладати українською мовою.

На уроках англійської мови створюємо інтелект-карти (mind map) залежно від теми, цілей і завдань. Найбільш ефективні результати можна отримати, використовуючи такі картки при роботі зі словниковим матеріалом. Щоб уникнути труднощів із створенням розумових карт, вчителям і учням допомогли онлайн-конструктори розумових карт — Lucidchart і Mindmaster.

Пропонований комплекс вправ може поєднувати роботу з використанням підручників та ігрових цифрових ресурсів, незалежно від того, навчаються вони безпосередньо на уроці чи під час самостійної роботи.

LearningApps – дозволяє створювати інтерактивні навчальні матеріали та цікаві завдання для вивчення англійської лексики. Це можуть бути тести, кросворди, вікторини, ребуси – залежно від віку учнів. При необхідності можна використовувати бази даних, розроблені для завдань різної складності. Існуюча база підійде для самостійної роботи учнів або дистанційного навчання. Найефективніші типи вправ, які можна додати в

додаток (усі шаблони доступні безкоштовно): «знайди пару»; «заповни пропуски»; сортування зображень; вікторина з вибором правильної відповіді; вгадування слів; слова із літер; кросворд (за темою).

Також одною із найбільш ефективних та ґрунтовних ресурсів є додаток Kahoot — це навчальна платформа з вправами-іграми та можливістю створення своєрідних «змагань» між учнями. Вчитель може створити гру чи завдання онлайн на комп'ютері або в додатку і відправити посилання учням. Платформа розроблена для використання на уроках – учитель виводить питання та можливі відповіді на «домашній екран» (мультимедійна дошка, проектор, телевізор), а учні вказують свій вибір на мобільних пристроях.

Отже, проаналізовані Інтернет-сервіси для навчання англійської лексики включають широкий спектр засобів навчання англійської лексики та технологічних систем. Використовуючи їх, учитель формує змістову (теоретичну та практичну) складові електронних ресурсів відповідно до розроблених вимог та навчальної програми, систематизує теоретичний матеріал та практичні завдання для подальшого наповнення обраного ним додатку, встановлює зв'язки між темами та різними частинами тощо.

7. Після використання Інтернет-ресурсів ми провели опитування, що базувалось на питаннях. Результати відповідно запитання «Чи подобаються вам завдання такого формату?» свідчать про те, що подобаються такі завдання 80% досліджуваних учнів; не завжди подобаються – 15%. Не подобаються завдання такого формату лише 5% учнів.

Відповідно опитування «Оцініть урок за шкалою від 0 до 10, де 10 – найкращий, а 0 – найгірший», де 60% вказали 10 балів, 30% зазначили 9-8 балів, 10% зазначили 7-6 балів. Найнижчих оцінок виявлено не було.

Результати відповідно запитання «Який ресурс сподобався вам найбільше?» показали, що найбільше учням сподобався Kahoot - 40%, далі LearningApps - 20% та Duolinguo - 17%. Найменше сподобались Lucidchart - 13% та Mindmaster - 10%.

Відповідно запитання «Чи хотіли б ви й надалі користуватися такими завданнями в навчальному процесі?», 75% досліджуваних відповіли «так», зазначили що «іноді» - 25%. Позитивною тенденцією є те що жоден учень не відповів «ні», це свідчить про зацікавленість учнів такими типами завдань.

На завершення ми також провели повторне дослідження за тою ж методикою, що застосовувалась першочергово. Отже, високий рівень засвоєння учнями лексики при вивченні англійської мови був наявний у 17% учнів, став після проведення занять у 33%. Учень правильно вживає лексику як в усній, так і в письмовій формі, правильно пише слова, добре засвоює новий матеріал. Задовільний рівень проявлявся у 33%, а наразі наявний у половини – 50% досліджуваних. Учені достатньо орієнтуються в лексичних явищах, хоча не завжди правильно застосовують їх як усно, так і на письмі, не завжди правильно пишуть слова, але задовільно засвоює нову тему. Середній рівень засвоєння учнями лексики при вивченні англійської мови наявний у 17%, був у 43% досліджуваних. Ці учні досить важко орієнтуються в лексичних явищах, не завжди правильно вживають їх, допускають досить багато помилок, досить важко вивчають новий матеріал. Тому позитивним є те, що рівень значної кількості учнів покращився з середнього до задовільного та низького. Низький рівень при повторному дослідженні відсутній, хоча був притаманний 7% досліджуваних. Отже, використання сучасних навчальних матеріалів у процесі формування лексичної компетентності учнів ЗЗСО є ефективним.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Актуальні проблеми іншомовної комунікації: лінгвістичні, методичні та соціально-психологічні аспекти: зб. матеріалів IV Всеукраїнської науково-методичної Інтернет-конференції, 14 квітня 2021 року, Луцький національний технічний університет. Луцьк: Відділ іміджу та промоції Луцького НТУ, 2021. 272 с.
2. Биркун Л.В. Наша англійська : метод. посіб. Київ : Генеза, 2014. 80 с.
3. Бігич О. Б. Теорія і практика формування методичної компетенції вчителя іноземної мови початкової школи : навч. посіб. К. : Ленвіт, 2006. С. 39–59.
4. Боднарчук Т.В. Використання веб-квесту в організації самостійної роботи з німецької мови студентів-філологів Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка: збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів: вип. 16, у 3-х т. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка, 2017. Т.3. С. 21-22
5. Ванівська О. М. Реалізація компетентнісного підходу в процесі викладання іноземної мови у вищій школі. Науковий вісник ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». 2016. Випуск 1 (38). С. 71–75
6. Вовк О. І. Формування граматичної компетентності студентів-філологів у процесі оволодіння англійською мовою. Вісник ЛНПУ ім. Т. Шевченка, 2007. № 20 (136). С. 124.
7. Воробйова І.А. Формування соціокультурної компетенції учнів старшої школи засобами іноземної мов. Київ, 2003. 117 с.
8. Главацька О.І. Розвиток індивідуальних пізнавальних здібностей учнів на уроках англійської мови з використанням технології Cooperative learning. X Регіональна науково-практична конференція “Методика викладання філологічних дисциплін у загальноосвітніх та вищих навчальних закладах України” Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2021. С. 25-28

9. Добринчук О.О. Особливості формування лексичної компетентності учнів на основі автентичних художніх творів (на прикладі твору Крістіне Нестлінгер «Рудоволоса Фредеріка»). Herald pedagogiki. Nauka i Praktyka. № 51 : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 30-31 січ. 2020 р. Берлін, 2020. С. 15-17.

10. Добринчук О.О. Сучасні педагогічні технології у навчанні іноземних мов. Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи : зб. статей V Міжнар. наук. -практ. конф., 19 -20 лист. 2020 р. Полтава, 2020. С.133-136.

11. Дорофей С. Психологічна готовність майбутнього педагога до впровадження змін в системі освіти. Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: Зб. наук. праць. Переяслав, 2020. Вип. 56. С.230-234

12. Дуткевич Т. Особливості ставлення старшокласників до дистанційного навчання. «Дистанційна освіта в Україні: інноваційні, нормативно-правові, педагогічні аспекти»: збірник наукових праць. Національний авіаційний університет. Вип. 1. Київ. 2021. С.142-146.

13. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва. К. : Ленвіт, 2003. 273 с.

14. Ільченко В.Р. Інтеграція змісту освіти. Рідна школа, 1993. № 7. С. 50.

15. Інноваційні інформаційно-комунікаційні технології навчання / В. В. Корольський, Т. Г. Крамаренко, С. О. Семеріков, С. В. Шокалюк. Кривий Ріг. Книжкове видавництво Кирієвського, 2009. 325 с.

16. Інтерактивні технології навчання: Теорія, досвід: метод, посіб. Авт.-уклад.: О. Пометун, Л. Пироженко. К.: А.П.Н., 2002.

17. Калинюк Т.В. Основні напрями використання ІКТ в умовах дистанційного навчання. Актуальні питання лінгвістики, професійної

лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи: зб. статей V Міжнар. наук.-практ. конф., 19-20 лист.2020 р. Полтава, 2020. С.172-175

18. Калинюк Т.В. Створення і реалізація індивідуальної траєкторії навчання на уроці іноземної мови Подолання мовних та комунікативних бар'єрів: освіта, наука, культура : збірник наукових праць / за заг. ред. О. В. Ковтун. К. : 2021. С. 265-271

19. Капліна О.В. Вивчаємо нові слова із задоволенням. Англійська мова в початковій школі. 2005. № 3 (4). С. 23–26.

20. Козак А. М. Використання гри на уроках іноземної мови. Англійська мова та література. 2011. №14. С. 4–6.

21. Коломінова О.О. Формування англомовної лексичної компетенції у молодших школярів. Іноземні мови. 2015. №2. С. 48–51.

22. Кужель О.М. Формування англомовної компетентності у читанні за допомогою навчальної комп'ютерної програми. Кам'янець-Подільський : ВПП «'Апостроф», 2018. 102 с.

23. Куриця А.І. Професійне самовизначення учнівської молоді в умовах сучасної сільської школи. Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Становлення особистості професіонала у постковідному просторі» (м. Мукачєво 12-13 травня 2022 року) С. 75-77

24. Литвинюк О.М. English Grammar. Англійська граматики: Завдання для самостійної роботи студентів: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський. 2019. 32 с.

25. Масалова С. В. Використання аутентичних відеоматеріалів при навчання іноземній мові. Молодий учений, 2015 р. №15. С. 46–48.

26. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах у структурно-логічних схемах і таблицях : навчальний посібник / С. Ю. Ніколаєва, С. В. Гапонова та ін.. К.: Ленвіт, 2004. 208 с.

27. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підруч. для студ. клас., пед. і лінгвіст. ун-в / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско,

Г. Е. Борецька та ін.; за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2013. с. 185

28. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції: Курс лекцій : навч.-метод. посіб. для студ. мовних спец. осв.-кваліф. рівня «магістр» / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецько та ін.; за ред. С. Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2011. 344 с.

29. Михайленко Т.А. Інноваційні технології у вивченні англійської мови. Київ : Шкільний світ, 2008. 128 с.

30. Мицик О. М. Гра як метод навчання іншомовного спілкування учнів початкової школи. Англ. мова та література. 2013. №22. С. 40–49.

31. Ніколаєва С.Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов : навчальний посібник. Київ : Ленвіт, 2008. 286 с.

32. Німчук Г.Б. Розважально-пізнавальні ігри на уроках англійської мови. Англійська мова та література. 2013. №28. С. 12–15.

33. Новосьолова В. Методи, прийоми й засоби навчання в процесі формування лексичної компетентності учнів 5–7 класів. Українська мова і література в школі. 2014. – №3 (113). 123 с.

34. Організація навчальної діяльності у комп'ютерно орієнтованому навчальному середовищі: посібник / За редакцією: Жука Ю.О. К.: Педагогічна думка, 2012. 128 с.

35. Освітні технології : навч.-метод. Посіб / за ред. О. М. Пехоти. К.: А.С.К., 2003. 256 с.

36. Панчук Н.П. Загальна і вікова психологія: Практикум: Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Друк-Сервіс, 2018. 168 с.

37. Підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти / Голуб Н. Б., Новосьолова В.І. К. : Педагогічна думка, 2018.

38. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. К., 2002. С. 135.

39. Пономаренко О.В., Костик Є.В., Петрова Т.М. Сучасні інструменти креативного вивчення англійської мови в умовах змішаного навчання: досвід

українських ЗВО. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія». Том 7 (4). 2021. С. 50-57.

40. Практикум з методики навчання мовознавчих дисциплін у вищій школі : навч. посіб. / О. М. Горошкіна, С. О. Караман, З. П. Бакум та ін. ; за ред. О. М. Горошкіної, С. О. Карамана. К. : АКМЕ ГРУП, 2015. 250 с.

41. Професійно-методична підготовка майбутнього вчителя іноземної мови у вищому навчальному закладі : навч.-метод. посіб. / уклад.: Л. В. Калініна, І. В. Самойлюкевич, Л. І. Березенська, Н. П. Сіваєва, Н. Р. Петранговська, О. С. Гуманкова, Л. В. Барало, Ю. М. Жиляєва, А. М. Мормуль, І. Ф. Литнєва, Т. В. Копетчук ; за заг. ред. І. В. Самойлюкевич. Житомир : Вид-во Житомирського державного університету імені Івана Франка, 2008. 165 с.

42. Редько В. Г. Засоби формування комунікативної компетентності у змісті шкільних підручників з іноземних мов. Теорія і практика : монографія / В. Г. Редько. К. : Генеза, 2012. 224 с.

43. Редько В. Інтерактивні технології навчання іноземної мови. Рідна школа, 2011. № 8–9. С. 28–36.

44. Рєзіна О.В. Формування інформаційно-пошукових та дослідницьких умінь учнів старшої школи в процесі навчання інформатики: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.02. Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. К., 2005. 20 с.

45. Роман С. В. Методика навчання англійської мови у початковій школі : навчальний посібник. Київ : Ленвіт, 2005. 324 с.

46. Романовська М. Б. Метод проектів у навчальному процесі. Харків : Ранок, 2007. 160 с.

47. Савицька О.В. Психологічні основи використання інтерактивних технологій у формуванні soft skills майбутніх фахівців. Фахова підготовка вчителя початкової школи в умовах Нової української школи: колективна монографія / за ред. Н. В. Бахмат, Н. В. Гудими, О. В. Ковальчук, С. З. Романюк. Київ: Міленіум, 2021. С. 185-195.

48. Свідер І. Засоби інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні іноземної мови. Освітній простір ХХІ ст.: виклики та перспективи : збірник

наукових праць II Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. молодих вчених і здобувачів вищої освіти (21 квітня 2022р., м. Кам'янець- Подільський). Кам'янець-Подільський : Заклад вищої освіти «Подільський державний університет», 2022 . С.181-184.

49. Столяренко О.Б. Психологічна підготовка вчителя до роботи з різновіковою групою підлітків. Формування особистості підлітка: сучасні реалії: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції/ гол. ред. Л. Г. Білий. Хмельницький : Вид-во Хмельницького ін-ту МАУП, 2018. С.130 – 139.

50. Сторчова Т.В. Assessment in Foreign Language Teaching. Фондові лекції викладачів факультету іноземної філології. Частина 8. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2020. С. 87-97

51. Сторчова Т.В. Classroom management in teaching training course. Наукові праці К-ПНУ імені Івана Огієнка : збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів, аспірантів : у 3-х томах. К-П : К-ПНУ імені Івана Огієнка, 2019. Вип. 17. С. 52-53.

52. Сторчова Т.В. Classroom observation in the Pre-service Education of English Teachers. Наукові праці К-ПНУ імені Івана Огієнка : збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів, аспірантів : у 3-х томах. К-П : К-ПНУ імені Івана Огієнка, 2020. Вип. 19. Т. 3. С. 47-48.

53. Сторчова Т.В. Continuing Professional Development of English Language Teachers: Focus on English Teaching Framework. Методика викладання філологічних дисциплін у ЗНЗ та ВНЗ України. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2018. С. 78-81

54. Сторчова Т.В. Gender in English Language Education: the perspectives of teaching strategies. Науково-педагогічний журнал «Молодь і ринок» №7-8 (193-194) липень-серпень, 2021. С. 78-84.

55. Сторчова Т.В. The innovative methodology in the pre-service education of English teachers: focus on Ukraine. Гуманітарна освіта у вищій школі: історичний досвід, проблеми та перспективи. Збірник матеріалів

Всеукраїнської науково-практичної конференції. К-П : К-ПНУ імені Івана Огієнка, 2018. С. 78-82.

56. Теорія і технологія іншомовної освіти: матеріали IV (VIII) Міжнародної науково-практичної конференції 30 жовтня 2020 р. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. 124 с.

57. Тригуб І. П. Формування граматичної компетентності у студентів немовних спеціальностей ВНЗ у процесі вивчення англійської мови. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія, 2014. № 10. том 2. С. 74–77

58. Трофименко А.О. Переваги використання мобільних технологій у процесі вивчення англійської мови. Педагогічна освіта: теорія і практика : зб. наук. праць / Кам'янець-Подільський національний університет ім. І. Огієнка; Інститут педагогіки НАПН України. Кам'янець-Подільський, 2017. Вип. 22 (1-2017). С. 327-332.

59. Шатілова Н. Діалектна лексика як мовна домінанта ідіостилю Сидора Воробкевича. Лінгвостилістичні студії. 2015. Вип. 3. С. 204-213.

60. Bartashnikov, O. I hry dlia pochatkovoho navchannia anhliiskoi movy [Games for beginners learning English. Ternopil: Bohdan, 2006. 64 p.

61. Byrkun, L.V. Nasha anhliiska: metod. posib. Our English: method. way. Kyiv: Heneza, 2014. 80 p.

62. Bihych, O.B. Osobystisno-diialnisnyi rozvytok molodshoho shkoliara na urotsi inozemnoi movy : monohrafiia. Personality and activity development of a junior schoolchild in a foreign language lesson: monograph. Kyiv: KNLU, 2009. 138 p.

63. Honcharenko, S. Ukrainyskyi pedahohichnyi slovnyk. Ukrainian pedagogical dictionary. Kyiv: Lybid, 1997. 376 p.

64. Kaplina, O.V. Vyvchaiemo novi slova iz zadovolenniam. We learn new words with pleasure. Anhliiska mova v pochatkovii shkoli, vol. 3(4), 2005. 126 p.

65. Kozak, A.M. Vykorystannia hry na urokakh inozemnoi movy. The use of the game in foreign language lessons. *Anhliiska mova ta literatura*, vol. 14, 2011. 146 p.

66. Kolominova, O.O. Formuvannia anhlomovnoi leksychnoi kompetentsii u molodshykh shkolariv. Formation of English lexical competence in junior schoolchildren. *Inozemni movy*, vol. 2, 2015. pp. 48–51.

67. Kotenko, O.V. Metodyka navchannia inozemnykh mov u pochatkovii shkoli: navch. Posib. Methods of teaching foreign languages in primary school: textbook. way. Kyiv. Un-t im. B. Hrinchenka, 2013. 356 p.

68. Mykhailenko, T.A. Innovatsiini tekhnolohii u vyvchenni anhliiskoi movy. Innovative technologies in the study of English. Kyiv: Shkilnyi svit, 2008. 128 p.

69. Mytsyk, O.M. Hra yak metod navchannia inshomovnoho spilkuvannia uchniv pochatkovoii shkoly. Game as a method of teaching foreign language communication to primary school students. *Anhl. mova ta literatura*, vol. 22, 2013. 140 p.

70. Nikolaieva, S.Yu. Osnovy suchasnoi metodyky vykladannia inozemnykh mov : navchalnyi posibnyk. Fundamentals of modern methods of teaching foreign languages: a textbook. Kyiv: Lenvit, 2008. 286 p.

71. Nimchuk, H.B. Rozvazhalno-piznavalni ihry na urokakh anhliiskoi movy. Entertaining and cognitive games in English lessons. *Anhliiska mova ta literatura*, vol. 28, pp. 2013. 115.

72. Redko, V.H. Linhvodydaktychni zasady navchannia inozemnoi movy uchniv pochatkovoii shkoly Linguodidactic principles of teaching a foreign language to primary school students. Kyiv: Heneza, 2007. 136 p.

73. Roman, S.V. Metodyka navchannia anhliiskoi movy u pochatkovii shkoli: navchalnyi posibnyk. Methods of teaching English in primary school: a textbook. Kyiv: Lenvit, 2005. 324 p.